

УТВЪРЖДАВАМ:
ВЯРА КЪРШЕЛИЕВА
ДИРЕКТОР

ПРОГРАМА
ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ
в НУ "Братя Миладинови"
с. Кръстина, общ. Камено, обл. Бургас

УЧЕБНА 2020 – 2021 ГОДИНА

На основание: чл. 259 от и във връзка с чл. 262, ал. 3 от ЗПУО, чл. 31, ал. 1 т. 5 и т. 6 от Наредба за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти, Решение на ПС с Протокол № 9 от 11.09.2020 г. и след обсъждане с Обществения съвет към училището – Протокол № 6 от 08.09.2020 г.,

Комисия за разработване и превенция назначена със Заповед № 260 от 01. 09. 2020 г., в състав:

Председател: Дора Димитрова

Членове:

1. Нели Манчева
2. Милчо Георгиев

Утвърдена със Заповед № 276 от 14. 09. 2020 г.

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящата програма за намаляване дела на преждевременно напусналите училище е в съответствие с целта на „Стратегия за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система (2013 - 2020)“, „Стратегическата рамка на Национална програма за развитие на Република България: България 2020“, Национална стратегия за детето 2008 - 2018 г., Национална програма за развитие на училищното образование и предучилищното възпитание и подготовка (2006 - 2015 г.), Национална стратегия за младежта (2010 - 2020 г.), Стратегия за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства на МОН и Национална стратегия за интеграция на ромите в Република България (2012 - 2020 г.), Закон за младежта, Национална стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване до 2020 г., Закон за предучилищното и училищното образование, Наредба за приобщаващото образование

Програмата е ориентирана към реализиране на мерки за постигане на целта „делът на преждевременно напусналите образователната система до 2020 г. да не надвишава 11%.

За целите на настоящата програма „отпадане от училище“ е отписването на ученик от начална училищна възраст преди завършване на последния клас, ако лицето не е записано в друго училище. Тя подкрепя ключовите мерки за превенция, интервенция и компенсиране на отпадането и на преждевременното напускане на училище.

Базира се на основни принципи на включващото образование:

- Всяко дете има право на образование и трябва да има равен достъп до образование;
- Всяко дете може да учи и да се възползва от предимствата, които образованието дава;
- В образователния процес не се допуска дискриминация, основана на раса, народност, пол, етническа принадлежност, социален произход, вероизповедание, обществено положение, увреждане или друг статус;
- Включващото образование предполага промени в образователната система, за да може тя да се адаптира към потребностите на конкретното дете в много по-голяма степен, отколкото детето да се адаптира към системата;
- Различията между децата са източник на многообразие и богатство, а не на проблеми;
- Възгледите и мнението на детето трябва да бъдат взети предвид при неговото участие в училище. Детето следва да бъде стимулирано да участва активно в образователния процес;
- Всички аспекти на образованието, програми и методи на преподаване, както и формите на комуникация следва да бъдат адаптирани, за да се създадат възможности за включване.

Дейностите, заложи в Програмата допринасят за достигането на поставената цел в „Стратегия за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система (2013 - 2020)“ „Осигуряване на равен достъп и подкрепа за развитие и приобщаване в системата на предучилищното възпитание и подготовка и училищното образование на децата и младежите като предпоставка за равноправно социално включване и пълноценна личностна реализация и участие в развитието на местните общности и страната.“ Те са ориентирани към:

1. Идентифициране на рисковите фактори за преждевременно напускане на ученици от училище.
2. Анализ на влиянието на причини, водещи до непостъпване на ученици в първи клас и/или отпадане от училище.
3. Причини за направените голям брой неизвинени отсъствия през миналата и през настоящата учебна година и липсата на мотивация за учене у учениците.
4. Алтернативни форми на огромяване на лица, които не са постъпвали в училище

или отпаднали.

5. Форми и методи за работа с деца, застрашени от непостъпване или преждевременно отпадане от училище.

ИДЕНТИФИЦИРАНЕ НА РИСКОВИТЕ ФАКТОРИ ЗА ПРЕЖДЕВРЕМЕННО НАПУСКАНЕ НА УЧЕНИЦИ ОТ УЧИЛИЩЕ

Рискови фактори:

- ✓ инициатива на институциите
- ✓ незаинтересованост на родителите,
- ✓ проблеми на семействата на учениците,
- ✓ слабо владение и неразбиране на български език,
- ✓ слаб успех,
- ✓ интегрирането на децата от малцинствата сред техните съученици от мнозинството;
- ✓ неосъзната и ниска мотивация за учене,
- ✓ ограничени възможности за общуване между учители и родители,
- ✓ миграция на родителите и невъзможност да общуват с децата си,
- ✓ намалено време за подготвяне на уроците, игра, спорт и т.н.,
- ✓ здравословни проблеми, произтичащи от недохранване и ниска хигиена,
- ✓ трудна адаптация към училищния живот.

АНАЛИЗ НА ВЛИЯНИЕТО НА ПРИЧИНИ, ВОДЕЩИ ДО НЕПОСТЪПВАНЕ НА УЧЕНИЦИ В ПЪРВИ КЛАС И/ ИЛИ ОТПАДАНЕ ОТ УЧИЛИЩЕ.

Причините за непостъпване на ученици в първи клас и/ или отпадане от училище, могат да бъдат класифицирани в няколко основни категории.

Икономически причини:

Безработицата, ниските доходи, пониженият жизнен стандарт и бедността поставят децата в условия, водещи до повишен риск от отпадане от училище. В резултат на финансовите и икономически затруднения те са принудени да помагат на семействата си, което води до нарушаване на участието им в учебния процес. Друга икономическа причина е миграция на родителите. Често при миграция на родителите в Западна Европа децата остават в семействата на роднини, които не проявяват силен ангажимент към образованието. През последните години се засили и тенденцията родителите да вземат децата си в чужбина: за месеци, а често – и за години.

Социални причини:

Свързват се с родителска незаинтересованост, противоречия, конфликти, напрежение и кризи в семейството, отрицателно въздействие на домашната среда, функционална неграмотност или ниско образование на родителите, непълни семейства, деца и ученици в риск от извършване на противообществени прояви, ученици с поведение, което е трудно или е в конфликт със закона, домашно насилие, незачитане правото на избор на децата, налагането на строги наказания.

Образователни причини:

Недостатъчен обхват в детска градина, поради отсъствие на детето от страната повишава рисковете при адаптирането им в училище. Образователните причини са свързани и с начина на оценяване, квалификацията на учителите, навиците за учене, негативни нагласи на участниците в образователния процес и липсата на мотивация, качеството на учебниците. Големият брой отсъствия, липсата на достатъчно ефективна система за контрол върху начина

на воденето и отчитането им, влошената дисциплина, насилието и агресията в училище, ниските образователни резултати са също вътрешни за училищните процеси.

Етнокултурни причини:

Това са специфичните етнически, религиозни и езикови измерения. Силно действащите вътрешногрупови норми и натискът на етнокултурните традиции сред уязвими етнически общности и групи предопределят специфичните причини за преждевременното напускане на училище: отсъствие на познавателна мотивация, ниска степен на готовност за училище, липсва мотивация на родителите за получаване на образование от децата им и др.

Институционални причини:

Като такива могат да се квалифицират недостатъчно координираният подход между различните служби и специалисти на национално, регионално, местно и училищно ниво за справяне с преждевременното напускане на училище; недостатъчно ефективният контрол върху управлението и функционирането на политиките за обхващане, задържане и реинтегриране на децата и учениците в образователната система.

Причини, свързани със здравния статус:

В контекста на политиките за развитие на приобщаващото образование продължава тенденцията за интегриране на децата със специални образователни потребности в общообразователните училища. Рисковете за преждевременното напускане на училище са свързани с недостатъчна подготовка на детските градини и училищата за приобщаване на тези деца. Тук се включват и всички фактори на материалната база, образователната среда, човешките и финансовите ресурси, които не отговарят на изискванията за прилагане на принципите на приобщаващото образование.

ПРИЧИНИ ЗА НАПРАВЕНИТЕ ГОЛЯМ БРОЙ НЕИЗВИНЕНИ ОТСЪСТВИЯ ПРЕЗ МИНАЛАТА И ПРЕЗ НАСТОЯЩАТА УЧЕБНА ГОДИНА И ЛИПСАТА НА МОТИВАЦИЯ ЗА УЧЕНЕ У УЧЕНИЦИТЕ.

2016-2017 учебна година:

брой ученици	изв.		неизв.	
	общ брой	ср. бр. отсъствия	общ брой	ср. бр. отсъствия
49	1154	23,55	695	14,18

2017-2018 учебна година:

брой ученици	изв.		неизв.	
	общ брой	ср. бр. отсъствия	общ брой	ср. бр. отсъствия
54	1621	30	611	11,31

2018-2019 учебна година

брой ученици	изв.		неизв.	
	общ брой	ср. бр. отсъствия	общ брой	ср. бр. отсъствия
50	757	25	11	0,22

2019-2020 учебна година

брой ученици	изв.		неизв.	
	общ брой	ср. бр. отсъствия	общ брой	ср. бр. отсъствия
37	956	26	15	0,40

От тази съпоставка е видно, че родителите използват правото си да извиняват отсъствията на своите деца.

Всекидневен дежурен учител обхожда селото и прибира учениците.

Причините за нередовното посещение на учениците в училище са:

- ✓ учениците нямат необходимия родителски контрол,
- ✓ у учениците не се възпитава като ценност образованието,
- ✓ трудна адаптация на ромските деца към образователния процес и възпитателните дейности в училище.

✓ Повишава се демотивацията за завършване на основно образование сред ромската общност,

✓ увеличава се линията на бедност и безработица сред малцинствата,

✓ родителите и учениците разпознават основно правата си като малцинства и все по-трудно се адаптират към задълженията и отговорностите си. Злоупотребяват с малцинствени привилегии,

✓ липсва законодателна норма и гъвкавост при реинтеграцията на децата или превенция за отпадането им от училище,

✓ лоши хигиенно-битови условия на живот и навици в семейството,

✓ привличане на учениците за работа в семейството, отглеждане на по-малки деца в семейството и възпрепятстване на посещението им в училище и други.

АЛТЕРНАТИВНИ ФОРМИ НА ОГРАМОТЯВАНЕ НА ЛИЦА, КОИТО НЕ СА ПОСТЪПВАЛИ В УЧИЛИЩЕ ИЛИ ОТПАДНАЛИ.

Благодарение на дългогодишната работа на училищния персонал и подкрепата на местните институции и организации няма непостъпили в училището подлежащи на задължително обучение ученици.

В училището учат ученици, които имат прекъсване на образованието си поради пребиваване за известно време в чужбина. Връщайки се, те са по-големи от съучениците си, имат пропуски в знанията си и не се чувстват комфортно. За тези ученици организираме допълнителна индивидуална работа с цел наваксване на изоставането.

В процеса на обучение поставяме ученика в центъра на цялостната образователна и възпитателна дейност в училище. Всички класни и извънкласни дейности в училище се осъществяват с цел социализиране и приобщаване на учениците в социален риск.

ФОРМИ И МЕТОДИ ЗА РАБОТА С ДЕЦА, ЗАСТРАШЕНИ ОТ НЕПОСТЪПВАНЕ ИЛИ ПРЕЖДЕВРЕМЕННО ОТПАДАНЕ ОТ УЧИЛИЩЕ.

Работата на педагогическия персонал е свързана с различни (индивидуална, групов, колективна) форми за работа с децата и техните родители.

Използват се активни методи на обучение, като:

Диалогична лекция с решаване на казуси

Групов работ

Дискусионен клуб

Екипно преподаване

Ролеви игри

Експеримент в реално време

Практикум

Симулации

II. ВИЗИЯ НА УЧИЛИЩЕТО:

НУ „Братя Миладинови” е най- малкото училище в община Камено и едно от най- малките в област Бургас. Учениците варират между 35 и 55, разпределени в четири самостоятелни паралелки.

За учебната 2020/2021 г. учениците са разделени в три паралелки. Първи клас - 12, втори клас – 0, трети – 11 и четвърти – 13 ученици. Общ брой обучаващи се – 36. В последните години все повече родители идентифицират себе си като етнически българи или турци. Приблизително 30 % от тях се самоопределят като роми – турски или български.

Силни страни	Слаби страни
Квалифицирани учители	Нисък праг на бедност сред населението
Интерактивни методи на обучение, използване на ИКТ	Недостатъчна роля на ученическото самоуправление за създаване на подкрепяща среда за ученици, застрашени от отпадане
Извънкласни дейности	Недостатъчно мотивирани учители за справяне с проблема
Възможности за изява	Недостатъчно ефективно взаимодействие училище - родители
Създаване на приятелска среда	Голям брой извинени и неизвинени отсъствия на учениците, който всяка година нараства и е предпоставка за отпадане
Добра материална база	Миграция на семействата поради безработица
Работа по проекти	
Безплатни закуски I-IV клас	
Безплатни учебници I- IV клас	
Извършване на дейности по превенция на отпадането	
Проекти за работа с родители	
Възможности	Заплахи
Кандидатстване по различни проектни предложения, насочени към финансиране на превантивни по отношение на отпадането дейности	Недостатъчно грижи и заинтересованост от страна на родителите
Ранно идентифициране на децата в риск чрез проучване на потребностите и интересите на децата в риск	Липса на ефективни санкции за родителите
Нови форми за по – голямо ангажиране на родителите	Нисък жизнен стандарт на част от населението
Действено ученическо самоуправление	Проблеми в семействата, водещи до отпадане на деца от училище
Ефективно включване на училищните и ресурсите на местната общност при реализиране на дейностите за превенция на отпадането от училище	Липса на финансови възможности за подкрепа на застрашени от отпадане деца
Обучение на педагогическия екип да	Негативно влияние на приятелската среда, на

идентифицира и решава социалните, образователните, поведенческите и други проблеми, които поставят децата в риск да отпаднат от училище	„улицата”
Разработване и прилагане на обучителни, извънкласни и извънучилищни програми за мотивиране и задържане на децата, консултиране, професионално ориентиране и чрез активна работа със семейството	Липса на подкрепяща среда около училището
Поддържане на база данни, индивидуално портфолио, индивидуални програми за всяко застрашено дете	Миграционни процеси, честа смяна на местоживеенето
Периодична оценка и актуализиране на мерките	
Разширяване на връзките с извънучилищните институции	

Настоящата Програма представлява преглед на текущото състояние на отпадането от училище и предлага някои възможни мерки за намаляване на риска от отпадане, както и такива за реинтеграция на отпадналите ученици от ромския етнос. Сред ромите проблемът с отпадането от училище е особено остър, което рефлектира и върху цялостното образователно ниво на общността: ромите са етноса с най-ниско образователно ниво в България.

Финансов капацитет:

Училището се финансира със средства по ЕРС и дофинансиране от Община Камено. Работи и по различни проекти, с които реализира извънкласни дейности или подобрява материално – техническата база.

Човешки ресурси:

В НУ “Братя Миладинови” – с. Кръстина работят общо 6 човека на пълно работно време. Персоналът на училището е разпределен в следните категории:

Педагогически персонал:

- Директор – 1 щат, пълно работно време;
- Старши учители - 2 щата, пълно работно време,
- Учител – 1 щат, пълно работно време
- Старши учител в ЦДО - 1 щат, пълно работно време,

Непедагогически персонал

- Чистачи – 2 щата – пълно работно време.

Административни ресурси:

Училището е разположено в една сграда с приземен етаж. В сградата има 4 (четири) класни стаи и две административни – дирекция и учителска стая. В приземния етаж са разположени: Столова за обедно хранене на учениците и физкултурен салон.

Специфични ресурси:

Педагогическия персонал е с висок капацитет, има опит в работата с ученици, в риск от отпадане от образователната система, трудно интегриращи се. Един от учителите е млад с ентузиазъм и с желание се учи работейки.

Брой ученици:

/ табл.1/

Клас	Брой ученици в началото на 2014/ 2015 уч. година	Брой ученици в началото на 2015/ 2016 уч. година	Брой ученици в началото на 2016/ 2017 уч. година	Брой ученици в началото на 2017/ 2018 уч. година	Брой ученици в началото на 2018/ 2019 уч. година	Брой ученици в началото на 2019/ 2020 уч. година	Брой ученици в началото на 2020/ 2021 уч. година
I	15	16	14	18	13	0	12
II	17	16	13	12	14	13	0
III	15	14	13 + 1 - ИФ	13	13	13	11
IV	14	14	10	11	10	11	13
общо	61	60	50	54	50	37	36

Успех на НВО:

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
БЕЛ	10,92	10,19	10,23	9,31	10,00	10,30	10
Математика	11,00	10,88	11,00	9,64	10,7	11,20	11,3
Човекът и природата	12,08	12,12	12,08	11,95	11,90	11,90	12,2
Човекът и обществото	11,08	12,25	10,92	10,00	11,80	11,90	12,3
Общ среден бал:	11,27	11,11	11,06	10,20	11,10	11,33	11,45

III. ЦЕЛ И ПРИОРИТЕТИ

Превенция отпадането на учениците от училище и намаляване броя на безпричинните отсъствия чрез мотивиране на ромските родители за подкрепа на техните деца и ученици.

Специфични цели /краткосрочни/:

1. Разработване, изпълнение на цялостна и интегрирана училищна политика за повишаване обхвата в образователната система.
2. Идентифициране на рисковите фактори за преждевременното напускане на училище с оглед ограничаване на последиците от тях.
3. Насърчаване включването в образованието на рискови групи и развиване на приобщаващото образование.
4. Увеличаване на разнообразието и ефективността на механизмите и стимулите за включване в образование и обучение.
5. Приобщаване и приемане на родителите - роми към образователния процес.
6. Повишена мотивация на родителите за по – високо лично образование и това на техните деца.

Специфични цели /дългосрочни/:

1. Осигуряване на равен достъп и подкрепа за развитие и приобщаване в системата на училищното образование на учениците, като предпоставка за равноправно социално

включване и пълноценна личностна реализация и участие в развитието на местните общности и страната

2. Изграждане на широко публично доверие и подкрепа за политиките за превенция и намаляване на преждевременното напускане на училище.

Очаквани резултати:

- ✓ разработен механизъм от които да произтичат коригиращи действия съобразно потребностите на училището;
- ✓ подобрени съществуващите механизми и процедури за всеки конкретен случай на ученик в риск от преждеременно напускане на училище;
- ✓ повишен обхват училище чрез насърчаване на записването и редовното посещаване;
- ✓ подобрени резултати от обучението и осигуряване на подходяща образователна подкрепа за развитие на всеки ученик;
- ✓ увеличаване на броя на учениците от ромски произход, които продължават обучението си в СОУ „Христо Ботев“ гр. Камено.
- ✓ повишаване участието на ромските родители в училищния живот.

IV. МЕРКИ

За постигане на по-добра ефективност на интервенциите, училището ще прилага комплексен модел на работа, който обединява няколко основни подхода. Основните подходи могат да се прилагат в работата на извънкласните форми.

1. Осигуряване на позитивна образователна среда - училищен климат, атмосфера на взаимоотношения, управление
 2. Повишаване качеството на образованието като предпоставка за развитие на личността на всеки ученик и предотвратяване на преждевременното напускане на училище
 3. Осигуряване на достъп до образование и повишаване на качеството на образованието за учениците от уязвими етнически общности
 4. Достъп до качествено образование за деца и ученици със специални образователни потребности
 5. Политики за интервенция на преждеременно напусналите училище.
- Програмата включва реда и начините за оказване на обща и допълнителна подкрепа на всички деца и ученици, които имат необходимост от такива в училището, съобразно неговите лични интереси, потребности и нужди.

V. ПОДКРЕПА НА ЛИЧНОСТНОТО РАЗВИТИЕ

Подкрепата на личностното развитие се осъществява във връзка и в корелация с разработените областни стратегии за подкрепа на личностното развитие, както и въз основа на анализ на необходимостта от обща и допълнителна подкрепа.

1 Обща подкрепа

За организиране на подкрепата на личностното развитие в училището за координатор е определен ресурсен учител, който изпълнява функциите си съобразно Наредба за приобщаващото образование.

Общата подкрепа се осъществява от екип, ръководен от координатора, както и при възможност от училищен психолог, логопед и др. педагогически специалисти. Общата подкрепа е насочена към развитие на потенциала на всяко дете и ученик. Общата подкрепа включва различна екипна работа също така и между отделните специалисти и осигуряване

или насочване към занимания по интереси. Заниманията по интереси могат да се организират от училището, ОДК или други центрове за личностно развитие.

Кариерното ориентиране, провеждано от педагогическия съветник или консултант от кариерен център също е част от общата подкрепа на учениците от първи до последния клас за училището.

В училището функционира училищна комисия за борба с противообществени прояви и превенция на насилието и тормоза, ръководена от определен за целта служител, която чрез осъществяване на различни дейности представлява част от общата подкрепа на децата и учениците.

Описаните в ПДУ морални и материални награди също са част от предоставяната от училището обща подкрепа.

Общата подкрепа включва и други дейности, подробно описани в Наредба за приобщаващото образование

2. Допълнителна подкрепа

Допълнителната подкрепа се осъществява въз основа на направена оценка на индивидуалните способности на определено дете или ученик от специалист в Центъра за психично здраве. Оценката на способностите се извършва от специално назначен екип от специалисти, съобразно необходимостта на детето и след това се потвърждава от Регионален център за подкрепа на приобщаващото образование.

Учениците, за които може да се поиска оценка на способностите са от следните уязвими групи:

- деца със специални образователни потребности – в началото на учебната година
- деца с хронични заболявания
- деца в риск

Допълнителната подкрепа включва:

- работа с дете или ученик по конкретен случай
- психо-социална рехабилитация
- рехабилитация на слуха
- зрителна рехабилитация
- рехабилитация на комуникативни нарушения
- осигуряване на достъпна архитектурна среда
- специализирани средства
- ресурсно подпомагане

Допълнителната подкрепа се реализира чрез план за действие за всяко конкретно дете.

Родителите задължително се включват в плана за действие като активни участници в дейностите.

Ако Регионалният център препоръча допълнителна подкрепа, но родителите откажат, училището уведомява отдел „Закрила на детето“ към ССП по местоживее на детето с цел да социалните служби да окажат съдействие и ако се налага помощ на родителите за осъзнаване на нуждите на детето.

При наличие на три и повече деца/ученици в паралелка се осигурява помощник-учител за подпомагане работата на учителите. Задълженията на помощник-учителите са разписани в Наредба за приобщаващото образование.

При необходимост се изработва **индивидуална учебна програма** по съответните учебни предмети с цел по-лесното възприемане от ученика, а също се така се изготвя и **индивидуален учебен план** или учебен план за обучение в комбинирана форма на обучение. За ученици с изявени дарби също се изработва индивидуален учебен план.

VI. ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗМЕРВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ

1. Обхват в на учениците, подлежащи на училищно обучение
2. Включване в училищното образование на лица, отпадали от образователната система.

VII. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

Проблем	Дейност за разрешаване на проблема	Очаквани резултати	Отг.	Срок
Броят на учителите, обучени за работа в мултикултурна среда е недостатъчен.	Обучение на учителите за работа в мултикултурна среда на принципа учители обучават учители. Обучение на учителите за работа с програмата ”Фолклор на етносите – ромски фолклор”, на принципа учители обучават учители. Разширяване на екипа от учители за прилагане на интерактивните методи в учебния процес.	Мотивиране на учителите за работа по програмата.	Директор	15. 06. 21 г.
Родителите не знаят добре задълженията си спрямо училището. Трудовата миграция на родителите е честа причина за това децата да остават при роднини, които не проявяват ангажимент към образованието им.	В началото на учебната година родителите се запознават със задълженията си спрямо училището и удостоверяват, че са запознати, с декларация. По този начин ще се гарантира защитата на интересите на детето. Ще могат да бъдат отчетени спецификата на проблемите на децата и възможностите на семейството. В началото на всяка учебна година се изготвя списък на учениците за работа към МКПППМН. Тук се описват учениците, имената на техните родители и проявите на учениците. Изготвяне на график за дейността на Комисията за работа с родителите и обществеността		Директор	30 .09. 20 г.
Учениците заминават зад граница с родителите си и като резултат или затрудняват завършването на учебната година, или прекъсват образованието си.	Организиране на допълнително обучение на учениците, с цел преодоляване на пропуските и завършване на учебната година. Изготвяне на профил на децата, застрашени от отпадане и портфолио за всеки ученик.	Намаляване на броя на отпадналите ученици.	Директор	15. 06. 21 г.

Силно изразено усещане за оцетеност при голяма част от родителите – роми.	Включване на родители и ученици в училищния живот, извън рамките на учебния процес	Утвърждаване на авторитета на учениците от ромски произход	Класните ръководители	15. 06. 21 г.
Липсва достатъчна мотивация за учене у учениците от ромски произход.	Организиране на конкурс за презентация на тема: "По-доброто образование – условие за по-успешна реализация в бъдеще". Привличане на активните ученици в решаването на проблеми, като помагат на свои връстници (ученици наставници). Изготвяне на план за работа със застрашените ученици.	Увеличаване на броя ученици от ромски произход, които завършват средно образование.	Класните ръководители	15. 06. 21 г.
Неучастие на родителите – роми в дейността на училището.	Включване на родители със специфични умения и таланти в областта на изкуствата или народните занаяти в организиране и осъществяване на различни дейности от проекта.	Повдигане и утвърждаване на авторитета на училището като институция. Удължаване времето на престой в училище на ученици от ромски произход. Повишаване на успеха на учениците. Намаляване на отсъствията.	Класните ръководители	15. 06. 21 г.

Учениците постъпват в училище без изграден минимум на училищна готовност. Някои от учениците не говорят официалния български език.	Разширяване на дейността на училищният куклен театър с цел осигуряване на условия за практикуването на езика в заредени с положителни емоции ситуации за преодоляване на езиковите бариери. В изработването на декори, кукли, костюми, сценарии ще се включат родители и деца, а обсъжданията ще бъдат упражнения по български език за всички.	Преодоляване на езиковите бариери и повишаване на успеха на учениците.	Класните ръководители	15. 06. 21 г.
Прояви на етническа непоносимост в класове.	Организиране на специални фокусирани часове по различни учебни предмети, за да се обогати информираността на учениците по отношение на историята, бита и културата на ромите, като се подчертае приносът им в развитието на българското общество, култура и история. Организиране на изложба на занаятите - създаване на интерактивна стая „Кът бащино огнище”. Разгръщане на дейността на клубове „Приложни изкуства” и ИИД „Фолклор на етносите“ Участие във фестивал „Отворено сърце”. Представяне на обичай от ромския фолклор Изготвяне на презентация за целогодишната работа по програмата.	Утвърждаване на авторитета на учениците от ромски произход, намаляване на напрежението в класовете. Удължаване времето на престой в училище на ученици от ромски произход. Преодоляване на езиковите бариери и повишаване на успеха на учениците. Мотивиране на учениците и намаляване на отсъствията.	Класните ръководители	15. 06. 21 г.

Недостатъчно популяризиране на дейностите на училището, свързани с интеграцията на ромите.	Периодично представяне на дейностите на училището, свързани с интеграцията на ромите в училищните вестници, сайта на училището и регионалните вестници.	Популяризиране на дейностите на училището и насочване в положителна посока на общественото мнение.	Директора	15.06.21 г.
--	---	--	-----------	-------------

VII. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

За изпълнението на Програмата важно значение има сътрудничеството между всички пряко ангажирани институции, неправителствения сектор и училищната общност. Всички участници в образователния процес (семейство, детска градина, училище, институции, НПО) трябва да бъдат еднакво отговорни и ангажирани за постигането на поставените цели.

Настоящата училищна програма ще бъде актуализирана на заседание на ПС до 17. 09. 2020 г. или при промяна на някои нормативни документи.

Напредъкът по изпълнение на Програмата се отчита ежегодно до 14.09. пред Педагогическия съвет.